

سیل، بحران کم آبی
سرمایه‌داری مسبب تمامی
فجایع زیست محیطی است

صدای انترناسیونالیستی

E-mail: contact@internationalistvoice.org

Homepage: www.internationalistvoice.org

تله‌گرام: <https://t.me/intvoice>

در روزهای اخیر بدنبال بارش های سیل آسا، سیل در اکثر استان ها جاری شد و دهها تن جان خود را از دست دادند، آمار جان باخته گان در حال افزایش است و زیر بناهای اقتصادی، تاسیساتی، جاده ها، خانه های مردم و... خسارت جدی دیده اند. تصاویر سیل، قلبها را منقلب و احساسات انسانی را جریحه دار می کند و تصویری واقعی از یک سرمایه داری پیرامونی در حال بحران را منعکس می کند.

معضلات زیست محیطی، چون بحران کم آبی، سیل، گرد و غبار، طوفان، سونامی، زلزله و غیره هر ساله جان هزاران نفر از طبقه کارگر، اقشار تحتانی جامعه و در کل مردمان جامعه را می گیرد. فجایع زیست محیطی، توسط دولتهای سرمایه داری حوادث غیر مترقبه نامیده می شود که خارج از قدرت بشری است ولی واقعیت این است که فجایع «طبیعی» زیاد هم غیر مترقبه و غیر قابل پیش بینی نیستند آنها محصول بهره برداری غیر منطقی از منابع زمین هستند. دلایل اصلی سیل نه غیر طبیعی بلکه دخل و تصرف غیر کارشناسی در بستر و حریم رودخانه، تخریب پوشش گیاهی، تخریب جنگلها و مراتع، فرسایش خاک، ساخت و سازهای غیر کارشناسی در اطراف و بستر رودخانه ها و... می باشد که نتیجه دستکاری غیر مسئولانه طبیعت به خاطر سود می باشد.

سرمایه داری پیرامونی بدلیل اضمحلال زیر بنائی جامعه نتایج بسیار مهلکی برای بشریت بوجود آورده است. این سیل نیست که انسانها را می کشد بلکه سرمایه داری پیرامونی است که انسانها را قربانی میکند. نیروی کار در جامعه سرمایه داری کالا است و ارزش این کالا در جامعه سرمایه داری نیز همچون هر کالای دیگری از میزان کار اجتماعا لازم که برای بازتولید آن صرف می شود تعیین می شود. به عبارت بهتر ارزش نیروی کار در هر مقطع زمانی و یا مکانی (کشور مشخص) متفاوت خواهد بود. در کشورهای متروپل سرمایه داری قطعا بازتولید این کالا هزینه بیشتری بر میدارد و ارزش آن بالاست، لذا در حفظ آن اهمیت بیشتری قائل می شود. ولی در کشورهای پیرامونی سرمایه هزینه باز تولید آن پائین است، لذا مواظبت و نگهداری آن از اهمیت قابل توجهی برخوردار نیست. به همین خاطر است که در فجایع زیست محیطی همچون سیل، زلزله در کشورهایی چون ایران، پاکستان و ترکیه جان ده ها هزار نفر گرفته می شود. در زلزله پاکستان در سال ۱۳۸۴ ۸۵ هزار کشته، صد هزار نفر زخمی و سه میلیون بی خانمان شدند.

ولی در زلزله های مشابه در کالفرنیا در آمریکا در سالهای ۱۹۹۴، ۱۹۹۲، ۱۹۸۹ تنها هفت یا هشت نفر جان خود را از دست دادند.

بشریت نمی تواند، گریبان خود را تا زمانی که تحت سلطه سرمایه است از چنین پدیده هائی بگسلد. برای بهتر روشن شدن فجایع زیست محیطی که چگونه انسان با نوع زندگی خود و برای تامین انواع نیازهای خود از طریق دگرگونی مداوم طبیعت و به تبع آن کل جامعه را دگرگون می سازد، رجوع کنیم. زمانی که تولید صرفا برای تامین نیازهای جامعه است، استفاده انسان از طبیعت شکل دیگری غیر از امروز دارد، تولید نه تنها در راستای بر طرف کردن نیازهای بشری است بلکه هم زمان در خدمت خلق نیازهای جدید نیز هست. ولی در نظام های طبقاتی به طور کلی و در نظام سرمایه داری بطور اخص این رابطه - دیالکتیک تولید - وارونه می شود. در نتیجه در جامعه سرمایه داری تولید ارزش های مصرفی که در راستای نیازهای قدیمی و ایجاد نیازهای جدید بر شالوده طبیعی می باشد، نه به عنوان هدف تولید بلکه ارزش مبادله به تنها هدف تولید تبدیل می شود. اگر بخواهیم فرق بین ارزش مصرف و ارزش مبادله را به زبان بیاوریم، این است که جستجو و حرص و آرزو مبادله به بر طرف کردن هیچ نیازمندی از لحاظ طبیعی یا اجتماعی منتهی نشده است، بلکه بیشتر در راستای کسب حداکثر سود بوده است. به این ترتیب سود به عنوان هدف نهایی تولید پدیدار شده و به استفاده غیر منطقی از منابع طبیعی منتهی شده است که نتیجه آن نابودی و تخریب محیط زیست بوده است.

فجایع زیست محیطی به یک معضل جدی نه تنها برای طبقه کارگر بلکه برای اقشار تحتانی و شهروندان جامعه تبدیل شده است. اضمحلال زیر بنائی سرمایه داری پیرامونی از سوئی و سیاستهای ارتجاعی بورژوازی ننگین اسلامی در قبال مسائل محیط زیستی عوارض این پدیده را صد چندان کرده است. تنها جامعه کمونیستی است که می تواند فجایع طبیعی را به حداقل ممکن برساند، چرا که در آن جامعه ملاک نه سود بیشتر بلکه رفاه انسانها خواهد بود.

فیروز اکبری

۷ مرداد ۱۴۰۱